

PERIOADA MARILOR CLASICI  
FIȘĂ DE LUCRU  
MODELE DE BACALAUREAT – PROBA SCRISĂ – SUBIECTUL al II-lea

1. Comentează, în **cel puțin** 50 de cuvinte, fragmentul următor, evidențiind **două trăsături (caracteristici) ale basmului cult**:

*Moșneagul, sătul și el de-atâta singurătate și dorit să aibă copii, se scoală a doua zi dimineată, își ia traista în băț și face cum i-a zis baba... Pornește el și se duce tot înainte pe niște ponoare, până ce dă peste un bulhac. Și numai iaca că vede în bulhac o scroafă cu doisprezece porcei, care ședeau tologiți în glod și se păleau la soare. Scroafa, cum vede pe moșneag că vine asupra ei, îndată începe a grohăi, o rupe de fugă, și porceii după dânsa. Numai unul, care era mai ogârjit, mai răpănos și mai răpciugos, neputând ieși din glod, rămase pe loc.*

*Moșneagul degrabă îl prinde, îl bagă în traistă, așa plin de glod și de alte podoabe cum era, și pornește cu dânsul spre casă.*

*— Slavă ție, Doamne! zise moșneagul, că pot să duc babei mele o mângâiere! Mai știi eu? Poate ori Dumnezeu, ori dracul i-a dat în gând ieri noapte de una ca asta.*

*Și cum ajunge-acasă, zice:*

*— Iaca, măi băbușcă, ce odor ți-am adus eu! Numai să-ți trăiască! Un băiat ochios, sprâncenat și frumușel de nu se mai poate. Îți seamănă ție, ruptă bucățică!... Acum pune de lăutoare și grijește-l cum știi tu că se grijește băieții: că, după cum vezi, îi cam colbăit, mititelul!*

*— Moșnege, moșnege! zise baba, nu râde, că și aceasta-i făptura lui Dumnezeu; ca și noi... Ba poate... și mai nevinovat, sărmanul!*

(Ion Creangă, Povestea porcului)

\*bulhac (reg.) – băltoacă, mlaștină.

2. Comentează, în **cel puțin** 50 de cuvinte, fragmentul următor, făcând referire la **conflict**.

*Cât pentru Iorgovan, el trăia în așteptare.*

*Era învrăjbit cu sine însuși, și firea și dorințele i se schimbau pe ceas, pe minut. Simțământul de strâmtorare însă care îl cuprinsese atunci la Zimbru, când Neacșu se învoise ca să plece cu Simina la Câmpie, mai ales acest simțământ îl stăpânea mereu. N-ar fi voit și n-avea în el destulă virtute ca să voiască.*

*Își aducea aminte de cele petrecute, de vorbele ce grăise atunci noaptea, de mânia lui Șofron, de mânia lui Neacșu, de hotărârea Siminei, își aducea aminte de beția sa și de moartea lui Neacșu\*; era peste puțină ca el să mai poată privi după toate aceste în ochii Siminei fără ca s-o urască.*

*Nu! aceasta nu se putea!*

*Simțea în el că dacă Simina i-ar aduce aminte cu un singur semn măcar de cele petrecute, el ori s-ar târî ca atunci noaptea la picioarele ei, ori ar trebui să închidă ochii și s-o omoare.*

*Și totuși el nu putea altfel, îi era peste puțină să-și rumpă gândul de la dânsa.*

*Adeseori, când îl vedea pe Șofron căutându-și liniștit de treabă, se pomenea că-l privește cu un fel de sfoasă uimire și parcă-i era frică de dânsul.*

*Știa c-o iubește pe Simina, știa că dânsa nu-l iubește pe el, și gândul că s-ar putea să-l iubească vreodată nici nu intra în mintea lui. Însă tot atât de bine știa Iorgovan că Simina ține la Șofron mai mult decât la un frate mai mare și că Șofron le știa toate. Era cu puțină ca el să nu-i zică Siminei: „Ferește-te de ticălosul care astăzi te-a batjocorit, iar mâne e-n stare să-ți sărute pământul de sub picioare”.*

*Și totuși el nu putea altfel.*

*Plecând dar la Socodor, Iorgovan nu era în voie de nuntă, iar Busuioc o simțea și el aceasta și-i venea să-l certe.*

*Intrând în curtea popii, Iorgovan începu să tremure în tot trupul, iar când dete față cu Simina, vederile i se împăingeni și-i venea parcă să amețească.*

*Busuioc îl vedea și numai cu anevioa se mai putea stăpâni.*

*Când apoi preuteasa-l apucă la o parte și începu să-i vorbească despre neamurile Siminei, el se făcu rece ca sloiul de gheață.*

*Atât i-ar mai fi lipsit! N-avea oare el însuși destule neamuri?!*

*Dar nu-i intra lui Busuioc în cap gândul că o fată rămasă pe drumuri ar mai putea să steie în chibzuiri când el o pețește pentru feciorul său.*

*Nazuri muieresti!*

*– Zi-i să vie încoa! grăi el aspru și începu a se plimba prin casă.*

*Lucrul ăsta trebuia s-ajungă odată la capăt.*

*Peste puțin Simina intră și rămase cu capul plecat înaintea lui.*

*– Simino! îi zise el cumpenind vorbele, pentru ca nu cumva să pară prea de tot doritor de a-i fi socru. Cum rămâne cu tine? mai stai aici, te duci la unchiu-tău ori vii să stai viața toată la casa mea, unde atât de mult ești dorită?*

*Simina își ridica capul, își trase mâna stângă peste frunte, apoi rămase o clipă nemișcată.*

*Știa cu cine vorbește: acum nu mai putea să rămâie aici și-i era foarte greu să plece.*

*– Deocamdată – răspunse ea plecând iar ochii – o să mă duc la unchiul.*

*Busuioc rămase ca trăsnet din senin.*

*La asta nu s-a așteptat.*

*Cum rămânea el față cu lumea, față cu rudele lui?!*

*Îi venea să-și înfigă ghearele-n carne.*

(Ioan Slavici, *Pădureanca*)

*\*Neacșu, tatăl Siminei, murise de holeră, după ce acceptase să vină la secerat la Curtici, pe holdele lui Busuioc, tatăl lui Iorgovan, încălcând interdicțiile de deplasare în cazul epidemiei de holeră din Transilvania (1872-1873); pe Iorgovan îl mustră conștiința, pentru moartea bătrânului, întrucât el tocmise secerătorii; îndrăgostit de Simina, el nu avusese curajul să-l spună că pentru ea venise la casa lor și îi spusese că a venit să tocmească secerători; înțelegând și atracția frumoasei și puternicei sale fete pentru feciorul lui Busuioc, bătrânul acceptase să meargă la seceriș, ceea ce i-a adus sfârșitul tragic.*

3. Comentează, în **cel puțin** 50 de cuvinte, fragmentul următor, evidențiind **două trăsături (caracteristici) ale romantismului**.

*Ea un înger ce se roagă - El un demon ce visează;*

*Ea o inimă de aur - El un suflet apostat;*

*El, în umbra lui fatală, stă-ndărătnic răzemat –*

*La picioarele Madonei, tristă, sfântă, Ea veghează.*

[...]

*Ea? - O fiică e de rege, blondă-n diadem de stele,*

*Trece-n lume fericită, înger, rege și femeie;*

*El? - răscoală în popoare a distrugerii scânteie*

*Și în inimi pustiite samăna gândiri rebele.*

[...]

*Ochii ei cei mari, albaștri, de blândețe dulci și moi,  
Ce adânc pătrund în ochii lui cei negri furtunoși!  
Și pe fața lui cea slabă trece-ușor un nour roș –  
Se iubesc... Și ce departe sunt deolaltă amândoi!*

[...]

*Ea-l vedea mișcând poporul cu idei reci, îndrăznețe;  
Ce puternic e - gândi ea, cu-amoroasă dulce spaimă;  
El prezentul îl răscoală cu-a gândirilor lui faimă  
Contra tot ce grămădiră veacuri lungi și frunți mărețe.  
(Mihai Eminescu, *Înger și demon*)*

4. Comentează, în **cel puțin** 50 de cuvinte, fragmentul următor, evidențiind **sursele a două trăsături tipuri de comic**.

*PAMPON: Nu e nici o încurcătură, mișelule! Amanta ta, Mița, îți scrisese de miercuri că te așteaptă, că Mangafaua\* pleacă la Ploiești.*

*CRĂCĂNEL: Miercuri?... Ploiești?... Mangafaua?...*

*PAMPON: Da, și tu, Bibicule, în loc să te duci la ea, o părăsești și te dai pe furis la amanta mea, la Didina. (se repede) O să-ți rup oasele... Oasele am să ți le rup!*

*CRĂCĂNEL (apărându-se): Stai! să nu dai, că fac scandal! Mi-e frică de o nenorocire!... (își pune mâna la inimă să o astâmpere.)*

*PAMPON: Da! să-ți fie frică de o nenorocire; pentru că precum ai vrut tu să nenorocești pe Didina... o femeie! ochi alunecoși, inimă zburdalnică!... asemenea să știi că o să te nenorocesc eu pe tine. (se repede.)*

*CRĂCĂNEL (același joc): Stăi! stăi, omule, pentru Dumnezeu!... Mița? miercuri? Ploiești? Mangafaua?... Dumnezeule! am o bănuială... Arată-mi biletul... Eu am fost miercuri la Ploiești...*

*PAMPON: La Ploiești?*

*CRĂCĂNEL: Da, la Ploiești... Să fie cu puțință?... Mița? a opta?... Arată biletul!*

*PAMPON: Iacătă-l biletul! (Crăcănel se apropie să vază biletul; Pampon îl apucă cu mâna stângă, și cu dreapta i-arată hârtia) A! vrei să mă-nșeli? (îl zguduie.)*

*CRĂCĂNEL (sfârșindu-se de la inimă, se moaie din balamale și cade pe un scaun): Mița! m-a tradus\*! apă! apă!... Mangafaua... eu... eu sunt!*

*PAMPON: Mangafaua?*

*CRĂCĂNEL: Da, Mangafaua!... eu... A opta oară tradus! (ridicând mâinile la cer.) Este cu puțință, domnule?*

*PAMPON: A opta oară? (șade lângă el.)*

*CRĂCĂNEL (dezolat): Nu ți le mai spui p-alelalte, că sunt halimale, domnule, numai una să ți-o spui, al șaptelea caz de traducere... în vremea războiului...*

[...]

*CRĂCĂNEL (dezolat): Nu știi! Ei! ce te faci, Mache?... de desperare, ce am zis eu? dacă n-am avut parte de ce mi-a fost drag pe lume, încai să mă fac martir al independenței... și m-am înrolat de bunăvoie...*

*PAMPON: Volintir\*?...*

*CRĂCĂNEL: În garda națională... Știi, pentru ca să-mi mai uit focul... (plânge.) Și închipuiește-ți data acum și Mița! (plânge) și garda națională s-a desființat!...*

(I.L. Caragiale - *D'ale carnavalului*)

*\*mangafa* – bleg, nătâng, prost;

*\*a traduce* – (aici) a înșela, a trăda în dragoste;

*\*volintir* – soldat în cetele lui Alexandru Ipsilanti, fost militar în armata rusă, devenit epitrop general al Eteriei, care a început să conducă în Moldova lupte pentru eliberarea de sub jugul otoman în 1821, însă s-a și făcut vinovat de uciderea lui Tudor Vladimirescu, organizatorul Revoluției de la 1821 în Muntenia.